

Veel lwoo-leerlingen in vmbo-groen

Toevoeging theoretische leerweg voorkomt imago zorgschool

FOTO: STUDIO ANDRÉ RUIJCKROK

◀ *Het vmbo-groen trekt veel zorgleerlingen, dat is een bedreiging voor het imago*

Het vmbo-groen kenmerkt zich door een hoog percentage zorgleerlingen. Bij een toename dreigt het imago van zorgschool voor deze opleidingen. Toevoeging van de Theoretische Leerweg (TL) aan het curriculum verbetert de balans tussen zorgleerlingen en andere kinderen.

Zelf initiatieven nemen

Mevrouw Reijnen van de Directie Wetenschap en Kennisoverdracht van het Ministerie van LNV vindt dat er ondanks het hoge percentage zorgleerlingen in het vmbo-groen nog geen gevaar van een verkeerd imago dreigt. Zij raadt scholen aan zelf het maximale aantal zorgleerlingen te bepalen. Scholen kennen hun eigen situatie het beste. Haar departement besteedt aandacht aan de wens van aoc's de TL aan hun opleidingsaanbod toe te voegen. Een interdepartementale werkgroep brengt de verschillen in de uitvoering van het algemeen onderwijsbeleid in kaart en probeert deze op te heffen. "Voor het groene onderwijs zetten we ons in voor dezelfde ontwikkelingsmogelijkheden en positie als het overige onderwijs. De positie van de Theoretische en Gemengde Leerweg bij aoc's komen tijdens deze bijeenkomsten eveneens aan de orde", vertelt Reijnen. Wel adviseert zij aoc's ook zelf binnen de kaders van de wet initiatieven te tonen. Samenwerking met mavo's ziet zij als een mogelijkheid om de licentie voor een theoretische leerweg te krijgen. Scholen moeten zelf met andere scholen in hun regio overleggen en afspraken maken over het gewenste opleidingsaanbod.

Hij staat 22 jaar voor de klas. Nu bevolken andere leerlingen de schoolbanken dan in het begin van zijn carrière. Zijn gehoor bestaat voor een steeds groter gedeelte uit zorgleerlingen. Docent Economie en Wiskunde Henk Timmer van de vmbo-locatie Lelystad van het Groenhorst College vindt dit jammer: "De vakinhoudelijke onderdelen leggen het af tegen het sociale aspect. Dit laatste facet kwam bij mijn opleiding nauwelijks aan bod. Ook de omgang met leerlingen veranderde. Vroeger stelde je de gedragsregels voor de hele groep vast. Nu vereisen de diverse achtergronden van de leerlingen een individuele aanpak."

Zorgleerlingen

Hij verwijst naar de grote hoeveelheid lwoo-leerlingen in het vmbo-groen. Landelijk bepalen zorgleerlingen de laatste drie jaar ongeveer 34 procent van de leerlingpopulatie van het vmbo-groen. Het aantal zorgleerlingen verschilt per aoc en zelfs per locatie. Deze hoeveelheid varieert volgens de AOC Raad van 25 tot 50 procent van het totale leerlingenbestand. Een inventarisatie bij enkele vmbo-scholen geeft een wisselend beeld. De vmbo-locaties Emmen en Winsum van AOC Terra tellen respectievelijk 30 en 40 procent zorgleerlingen. Beide constateren een lichte daling. Bij de vmbo-vestiging Den Haag van het Wellantcollege blijft dit aandeel met 50 procent stabiel. Ook bij de vmbo-locatie Lelystad stabiliseert de hoeveelheid zorgleerlingen zich rond 45 procent. Locatiedirecteur Albert Albersen merkt op dat zich meer zorgleerlingen aanmelden dan voor aanname in aanmerking komen: "Ook voor de ouders van zorgleerlingen telt de status, ze kijken omhoog. De kinderen missen de capaciteiten, maar hun ouders melden ze desondanks voor de lwoo-opleiding aan." De ouders van lwoo-leerlingen kiezen net als die van andere kinderen om nagenoeg dezelfde redenen voor het vmbo-groen. De kleinschaligheid en veiligheid spelen een rol. De brede uitstroombmogelijkheden voorkomen een fuikwerking. Dat deze scholen zich aan de rand van of net buiten de grote steden bevinden, telt eveneens mee. De extra aandacht voor zorgleerlingen in het groene vmbo motiveert ouders eveneens. "Groene vmbo's besteden van oudsher veel aandacht aan zorgleerlingen. We beschikken over gemotiveerde docenten met de juiste pedagogische kwaliteiten", zegt Douwe Ettema, beleidsmedewerker van de AOC Raad.

Theoretische Leerweg

De benaderde vmbo's besteden veel aandacht aan leerlingenzorg. Extra didactische vaardigheden van docenten, zorg en wat meer aandacht voor kinderen beschouwen diverse locatie-directeuren als kenmerkend voor hun opleiding. Allen vinden dat deze eigenschappen van hun opleiding nog geen zorgschool maken. Ook Ettema ontkent dat het vmbo-groenscholen deze

reputatie hebben: "Bij een toename van het aantal zorgleerlingen dreigt dit imago wel." Om dit te voorkomen denkt hij aan extra voorlichting over de brede opleidingsmogelijkheden van het vmbo-groen. Tevens hoopt hij dat doorlopende leerlijnen van het vmbo naar het mbo leerlingen met grotere studiec capaciteiten aantrekt. Van een toevoeging van de Theoretische Leerweg (TL) aan het curriculum van vmbo-groenscholen verwacht hij hetzelfde effect. Door een aanwas van deze leerlingen, vermindert het percentage zorgleerlingen en voorkomen aoc's een zorgimago. Hij vindt dat het groene vmbo met een TL beantwoordt aan de wens van veel ouders: "In hun beleving biedt de TL meer perspectief. Wanneer wij deze leerweg ook aanbieden, versterken we onze positie." De AOC Raad spant zich dan ook in voor gelijke kansen voor alle vmbo's en pleit voor opheffing van de tweedeling. Ettema verwacht dat de honorering van zijn wens veel tijd kost. Alleen de aan een voormalige mavo gelieerde vmbo's mogen deze leerweg sinds 1999 aanbieden. De politiek toont zich vooralsnog afkerig van stelselveranderingen. AOC Terra nam een voorproefje op eventuele overheidsmaatregelen en koos een constructie die leerlingen nu al de mogelijkheid verschaft hun opleiding met een TL-diploma af te ronden. Het aoc biedt leerlingen van de Gemengde Leerweg een extra keuzevak aan, ze leggen voor dit vak een staatsexamen af en beschikken vervolgens over een TL-diploma. Als argumenten voor deze stap noemt CvB-lid Wout van den Bor de, om het imago van zorgschool te vermijden, noodzakelijke verbreding van zijn opleiding. Ook voldoet hij hiermee aan de wens van veel ouders. Daarnaast spelen principes een rol. Van den Bor vindt het onrechtvaardig dat aoc's zonder TL-licentie moeten werken: "De politiek heeft het groene onderwijs onrechtvaardig behandeld. Het kan toch nooit de bedoeling geweest zijn twee verschillende vmbo's te creëren. Veel groene vmbo's vallen zo buiten de boot. We pleiten voor een ongedeeld vmbo." Van den Bor benadrukt dat AOC Terra binnen de wettelijke kaders opereert. De concurrerende scholen reageren verschillend: "De brede scholengemeenschappen in ons gebied volgen deze ontwikkeling met argusogen en vinden het niet leuk. Sommige ageren. Anderen geven rui-

terlijk toe dat ze in onze omstandigheden hetzelfde zouden handelen.”

Vraagtekens

Andere aoc's volgen deze werkwijze belangstellend, maar er bestaat ook kritiek. Albert Albersen, locatiedirecteur van het Groenhorst College in Lelystad, denkt dat deze constructie de samenwerking met andere vmbo-instellingen schaadt. De verhoudingen komen onder druk te staan wanneer scholen in dezelfde vijver beginnen te vissen: “Wanneer we zo de wet omzeilen, krijgen we scheve gezichten. Laten we het netjes houden.” Maarten Guichelaar, directeur van de vmbo-

locatie Den Haag van het Wellantcollege, tempert de hoge verwachtingen van een aan het curriculum toegevoegde TL. Er bestaat weliswaar een klein niveauverschil tussen de GL en de TL, maar cultuurverschillen bepalen het onderscheid: “De verhouding tussen GL en TL is vergelijkbaar met die van het vbo en de mavo van vroeger. Potentiële TL-leerlingen en hun ouders negeren het vmbo-groen en kiezen voor een andere opleiding met een hogere status.” Guichelaar stoelt zijn mening op ervaringen bij andere onderwijsinstellingen. Bij fusies tussen vbo's en mavo's kozen de mavo-leerlingen in het verleden massaal voor opleidingen met banden met het hoger en voortgezet onderwijs. Dit

leidde tot een marginaal bestaan van de mavo's. Tevens vreest hij dat twee uiteenlopende culturen op een locatie de sfeer verslechteren. Onderwijskundig gezien toont Ettema zich niet enthousiast over de theoretische leerweg. Hij vindt dat het TL-diploma een geringe meerwaarde biedt. Slechts een gering percentage van de leerlingen met een TL-diploma stroomt uiteindelijk door naar een havo-opleiding. “We spannen ons echter in om aan de wensen van ouders tegemoet te komen. Onze onderwijskundige gedachten staan daarbij op het tweede plan.” ∞

Gerrit Strijbis